

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Kárbavesztett fenyegetések.

Budapest, február 3.

Nemcsak az elvből magyar-ellenes, hanem még a mérsékeltebb osztrák politikusok is azon vannak, hogy Magyarország ellen intézett fenyegetések által megnehezítsék a kiegyezési tárgyalások folytatását. A „Neue Fr. Presse“ meg épen azzal fenyeget, hogy az osztrák reichsratban lehetetlen oly többséget összehozni, amely megszavazná az új kiegyezést a magyar kvóta felemelése nélkül, és ezt a fenyegetését csupán szellemes és szép hangzó szavakkal indokolja, de a tárgyilagossággal adós marad, egyetlen államgazdasági, vagy pénzügyi-technikai bizonyítékot sem tud felhozni fűrésza fenyegetésének megokolására. Az osztrákok egyszerűen fel akarják emelni a kvótát, anélkül, hogy megmondanák, miért? Természetes, hogy sem a magyar kormány, sem a magyar parlament nem fogja magát ilyen fenyegetések által befolyásoltatni, vagy éppen megfélemlítettetni. Az állítás, hogy a reichsratban a magyar kvóta felemelése nélkül nem lehet többséget találni, csak

látszólagos érv és üres fenyegetés, mely sem a magyar kormány nézetét, sem a közvélemény nem fogja befolyásolni.

A kvóta megváltoztatásának kérdését nem lehet általános politikai szölamok elszavalásával megoldani, hanem gondos és pártatlan számvetéssel Magyarország és Ausztria pénzügyi helyzetének vizsgálatára alaján. Itt csak a két állam mai teljesítő képességét feltüntető hiteles számok bizonyító erejével lehet megegyezéshez jutni. Annyi igaz, hogy az utolsó kiegyezés megkötése óta a magyar állam pénzügyi ereje és gazdasági jóléte lényegesen gyarapodott. Ezzel szemben azonban Ausztriában sem tagadhatják el a hasonló, vagy egyenlő haladást. Az osztrák sajtó és különösen a mérsékeltebb politikusok okosabban tennék tehát, ha a kiegyezési kérdéskör megbeszélés körül egyszer s mindenkorra mellőznék az ily üres fenyegetéseket. A „P. C.“ már ez ügy publicisztikai tárgyalásának kezdetén kijelentette azt a véleményét, hogy a különleges bécsi parlamenti zürzavar folytán az osztrák kormánynak a legnagyobb nehézsége lesz még egy előnyös szer-

ződés részére is többségre szert tenni.

De ez olyan körülmény, amely magukat az osztrákokat illeti. Magyarország e tekintetben minden-estre kedvezőbb helyzetben van, mert a magyar kormány jelentékeny, tömör, megbízható és parlamentárisan iskolázott többség felett rendelkezik, mert továbbá minden oly esetben, mikor jogtalan vagy alaptalan osztrák követelésekről van szó, az összes ellenzéki pártok is támogatnák a kormány és kormánypárt akciójának erejét. Amde Magyarország-nak ez a kedvezőbb politikai helyzete szintén nem szolgálhat indokul a magyar kvóta felemelésére. Végül konstatáljuk, hogy Magyarország mértékadó politikusa mindenek daczára meg vannak győződve Badeni osztrák miniszterelnök és az osztrák szakminiszterek jó és békeszerető szándékairól. Az érdemleges döntés attól füg, hogy az osztrák miniszterek rendelkeznek-e a szükséges parlamenti hatalmi tényezőkhöz. Az osztrák miniszterelnök, szakminiszterek és gróf Goluchovszky közös külügyminiszter megérkezé-vel tehát a magyar fővárosban

TÁRCSA.

Növendékek.

Irta: Ujlaki Antal.

(Székfoglaló a Dugonics-Társaságban.)

I.

A tanítóképző-intézet tágas épületében már este nyolcz órakor eloltogtják a lámpákat. Komor sötétség uralkodik a földszinti és emeleti folyosókon. A bezárt ajtók hasadékaiból át kihatoló zümmögésből olykor tisztán kivehető egy-egy hang, elfojtott kacagás, sőt néha kiáltás is, mely után rendesen pillanatnyi csönd következik, — úgy tetszik, — néhány perczelelnémultak az ajkak; valaki beszél, félig feddő, félig parancsoló hangon s mégis olyan jóságosan, mint az édes anya, az ő kis nagy leányaihoz.

Pedig azok a bolondos leányfejek talán meg sem értették azt a komoly intó szót, csak az a szomorú arc és szomorú hang hatotta meg őket, mert mindnyájan forrón ragaszkodnak Judithoz, a legidősebb növendékhez.

A két nagy teremben negyven nyiladozó virágszálát őriznek az üres, szürke falak. Mennyi boldogságról, a jövő életnek milyen szép paradicsomáról álmodoznak a vaságyak egyszerű len-czihájú vánkosain. Szeretik is a sötétséget, az éjszakát, rejtelmes csöndességével. Este az egész napi sok munka után szinte félholtra

fáradtan kerülnek az ágyba. Elaludni mindjárt féléber álom nélkül s másnap reggel a mély álomból fölébredve, átmenet nélkül ujra kezdeni a napi munkát: bizony senyvesztő egyformaság azoknak a gyermekarcu, porzellán-fehér, szőke és barna teremteseknek. Van, akinek panaszos ajkáról elszabadul a kalitkába zárt ifjúság lázadó szava, hogy ez mégis csak borzasztó. Rabságban leörölni a legszebb éveket!

De mielőtt panaszos beszéddel fölhasogatnák egymás lelkét, közibük terem Judit s vigasztalja őket. Esténként a szoba közepén nagy karosszékben ül s ottan nézi lefekvés előtt, hogy hancuzoznak a leányok. Mert bár fáradtak valamennyien, de azért a pihenésnél jobban vágyakoznak szórakozni.

A VI. számú ágy előtt, többnyire már kibontott hajjal, félharisnyában, vagy félig levetkőzve, karikába verődve beszélgetnek halkán. Azon tanakodnak, vajjon ki öntötte ki a piros tintát. Jaj a bűnösnek! Reszkessen. Soror Immaculata nem ismer sem irgalmat, sem kegyelmet. Holnap lekváros palacsintát sütnék, de a bűnöstől megvonják a drága ennalót. Borzasztó módon fél is néhány örökké remegő leány, bár érzi, hogy ártatlan, de azért nem tudható, vajjon nem kerítik-e esávéba.

A felső vármegyék burgonyán növekedett, kurtá szoknyából immár kiszálasodott leányzó bus pillantásokat váltogatnak, ellenben az aczélos buzáttermő Alföld

gömbölyü arcú piros rózsái még csak nem is sápadoznak.

Még alig egy-két leány van a takaró alatt, az is nyugtózódik, forgolódik. A többi ül, áll, az ágyon térdepel, vagy hancuzozik; imádkozik, vagy beszélget; egyik-másik olvas vagy ír a nagy asztalnál, de az írását a félkezével — eltakarja. Bárha édes anyjának ír, készséggel megmutatja a levelet mindenkinek, mert ninesen abban semmi titok, de azért mégis...

Van a teremben vagy husz vármegyének legalább is hat nemzetiséghez tartozó leánya, de valamennyi beszél magyarul, bárha majd mindenik másképen.

Négy év előtt egy szegedi leány volt a teremfelügyelő: Boross Vilma (máig is ugy emlegetik, mint, aki odamondogattott a fővédnöknek, de férjhez is ment ám), akkor a szegedi tájszólás divatozott. Azt mondták:

— Holnap vesződelmes nap lesz: vegytan. Ruzsácskám jól megtanuljátok a leczkét.

Három év előtt egy palócz leány uralta a helyzetet. Ugy hívták, hogy Sipi Kornélia. Utánozták nemesak a beszédjét, hanem visítós hangját is. Az meg azt mondta:

— Miko a vegytant tanitesák, jó korán keüjetek feü!

Hét év előtt pedig zalaegerszegi tájszólás járt. Akkor is a vegytanról beszélgettek, ilyformán:

folytatják a tárgyalásokat és a helyzet kívánatos tisztázása a legközelebbi időre várható. Vérmes reményeket azonban nem szabad táplálni. A nehézségek, melyeket az osztrák kormánynak a saját parlamentjében kell leküzdenie, sokkal nagyobbak ama dologi nehézségeknél, melyeket a kiegyezés magában is nyújt. Magyarország abban a szerencsés helyzetben van, hogy várhat, ha a kvóta tárgyában nem jönne létre megegyezés.

- Csáky javaslatának hatása. Csáky grófnak a kormányval egyetértőleg a képviselőház elé terjesztett és elfogadott javaslatához, hogy köztisztviselők és képviselők ezentúl vicinális vasutakra engedélyt ne kaphassanak, azt a megjegyzést fűzi a „Pol. Corr.” egy budapesti levele, hogy ezzel annak a látszatát akarták kikerülni, mintha az ellenzéki részről tett javaslat elől a szabadelvű-párt meghátrálna. Ugron indítványának egyszerű leszavazását az ellenzék a legkiméletlenebb módon kiaknázta volna a kormánypárt ellen és ezért szükség volt egy határozott lépésre, mely a gyanúsítási mániát lefegyverezi. A megkísérelt antikorrupcionális hadjáratot egyfelől a Csáky-féle javaslat, másfelől a kormány egyenes föllépése teljesen meggyőztette és hogy politikai tekintetben milyen jó hatása van a Csáky-féle javaslatnak, ezt a kormány még csak a jövőben fogja igazán látni, amikor majd kitűnik, hogy elkerülhetlen szükség volt e lépésre. Csáky kezdeményezése nemcsak egy olyan parlamenti helyzet legjobb megoldását teremtette meg, mely különben bonyodalomnak lehetett volna szülőanyja, hanem egy csapással elsöpörte mindazokat a támadásokat és gyanúsításokat, melyeket különben a kormány elleni hangulatcsinálásra fölhasználni el nem mulasztották volna.

Országgyűlés.

Budapest, február 1.

A színházi vita kitöltötte a mai egész ülést. Ezt megelőzőleg csak pár perczet vett igénybe Dániel Ernő kereskedelmi miniszternek, egy reklamációra tett a megnyugtató kijelentése, hogy a vicinális vasuti engedélyekre vonatkozó iratok már megtekinthetők.

A színházi vitát Fenyvessy Ferencz nyitotta meg, a ki Bartók álláspontját tette magáévá a Nemzeti színház, de legkivált a m. kir. Operaház ügyeinek birálatában. Bartók Lajos a zárászó jogával élt és fenntartotta indítványát.

Perczel Dezső belügyminiszter a különféle oldalról jövő óhajásokra megjegyezte, hogy a kormány a szinügy áthelyezését a kultusz-tárczába megfontolás tárgyává teszi, azért tehát felesleges Bartók erre vonatkozó határozati javaslata. Azonképen felesleges az intendánsi állás eltörlésére vonatkozó indítvány is, mert az intendáns állása felelősséggel jár és hivatást tölt be.

A Ház a tételt megszavazta, ellenben Bartók indítványát elvetette.

A következő tételnél Nopcsa Elek b. újból sikerült polemikában védelmezte a gondjára bízott színházakat, a melyekkel természetesen Fenyvessy és Bartók részéről védekező felszólalást provokált. Helyesléssel találkozott Visontai Soma beszéde, mely Budapest éjjeli mulatóhelyeire hívta fel a figyelmet. Bartók Lajos a kolozsvári színház államosítását sürgette.

Ezután a vita folytatását a hétfőn d. e. 10 órakor tartandó ülésre halasztották.

- Belföldi hírek. (A rendőrség államosítása.) Kolozsvár város közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy a kormányhoz és a képviselőházhoz a rendőrség államosításának mielőbbi végrehajtása végett sürgős fölratot intéz. A kolozsvári rendőrség épen úgy, mint a vidéki rendőrség igen hiányosan működik. — (Az új személydíj szabás ellen.) Szeged város

hatósága fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez, hogy a zónatarifának a szomszédos forgalomban való fölemelését Szegedre kivételesen ne alkalmazza, mert a szomszédos forgalomba sorolt helyek itt nem községek, hanem majdnem mind Szeged város tanyái, a melyek a menetdíjmelés következtében a vidékre gravitálnának és ez Szeged piacára rendkívül nagy csapás lenne és a közjelméket is jelentékenyen apasztaná. — (A szövetségi törvényjavaslat.) Az ügyvédi kamaráktól beérkezett vélemények ez idő szerint földolgozás alatt állanak a miniszteriumban s azoknak tekintetbe vételével véglegesen megállapítandó törvényjavaslat remélhetőleg nem hosszú idő múlva az országgyűlés elé lesz terjeszthető.

- Külföldi hírek. (Boris herceg átkezesztelése.) A bolgár kormány lapja, a Mir kijelenti, hogy Boris herceg átkezesztelése bizonyosan meg fog történni, de a nap még nincs meghatározva. Csak az ellenzék híresztelte, hogy a szertartás végzésére január 18-ika lett volna kitűzve. — (Monarchiánk külpolitikája.) A Standard római levelezője szerint gróf Nigra, bécsi olasz nagykövet azért ment Rómába, hogy egyértelmű eljárás végett három kérdésben informálja az olasz kormányt a bécsi külügyi hivatal nézeteiről. A bécsi külügyminisztériumnak először is az a célja, hogy Ausztria-Magyarország, Olaszország és Anglia Örményországra és Kis-Ázsiára vonatkozólag közös megállapodásra lépjen Orosz- és Franciaország álláspontjával szemben, másodsor azt óhajtja, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország egyértelműen járjanak el a bolgár kérdésben és harmadsor avégett, hogy az angol-német konfliktus okai lehetőleg megszűnjenek.

— Naon emőnt a kedvöm a vedtantól . . .

Egy esztendő óta pedig székelyesen esieseregnek :

— Édős tubiczám, szeressél egy falatkát, megtanulom kedvedért még a vegytant is.

Mert olyan nagyon szeretik Juditot, hogy az ő kedvéért megtanulják azt a nekik rideg, unalmas vegytant is, az ő kedvéért képesek nemcsak tanulni, de kedvtelésekről lemondani de hallgatni, türni, sőt szenvedni az ideges védnökök szeszélyeit; az ő kedvéért jókedvűek lesznek, játszanak, tánczolnak, kacagnak néhány percz mulva ismét. Munka idején aztán a teremben siri esőnd, munka mellett ülnek, ha egy kívánja Judit, minden arczon komolyság ül . . . Judit kutató szemmel végignéz társnőin.

— Jól van . . . ámbátor nem egészen jól van . . . Szemük rám néz, de a szívük másutt van. Egy kis epekedés látszik valamennyi arczon.

Mert Judit mégis óvja őket attól az álomtól, mely egy képet erősebb vonásokkal rajzolna arra a színes lágy lapra, mely a szívet határozza.

Mintha valami láthatatlan kéz álompört hintetgetne szét a teremben. Félig lecsukódnak a pillák, a leányok nesztele nélkül lépnek, halkabban váltanak szót, de lustán vetkőzőnek, sűrű ásitozások és mélézgatások között. A VI-os számú ágy előtt egy csoport leány, anint egymás gyöngé vállára támaszkodik, egy élő, álmódó virágkoszorúhoz hasonlít, de a virágok perczről-perczre lankadnak, hal-

ványulnak; a vállakról egymásután lehullnak a karok s amint a félig lecsavart lámpa fénye végig dereng a tágas teremben, leomló haju leányok árnya mozog a falakon. Aztán kilobban a lámpa fénye s a nagy sötétségben a szürke falakat középkori várkastélyok váltják föl, talán vasrostélyos, pánczélos lovagokkal, kik életre-halálra verekesznek az imádott hölgyért.

II.

Másnap este megtörtént, hogy Judit is kaczagott . . .

A vankosokról esodálkozó szemekkel néztek föl a leányok. Mert ez a kaczagás nem az örömfő, hanem a kínos viaskodások forrásaiból buzogott föl.

— Engem kaczag? — kérdezte a barna Lidi, aki Juditnak imént tárta föl szíve titkait.

— Azt hiszi, tréfa? — suttozta. S a szeme csupa köny volt.

— Nem . . . nem egészen tréfa. A szerelem néha komoly, de azért nem minden szerelmes komoly.

Szerelem? Mintha a fáradt pillák előtt valami esodálatos fény cikáznék át a falakon. Judit a szerelemről beszél. Lopva figyelni kezd valamennyi föl.

Lidi az arczát eltakarja félkarjával. Mióta elárulta a titkát, minden erősebb hang, minden gunyolódó tekintet úgy sebzí kis szívét, mint a kigyómarás.

A leányok felkönyökölnek az ágyon és figyelnek kíváncsi szemmel és kíváncsi arczczal. Egy félkövér szőszike a legközelebbi ágyon a takaró alá buvík, mintha nem

érdeklődnék, bárha épen olyan érdekelt, mint a többiek.

— Leányok, ti hallgatózok? Igazán, nem illik.

Hárman, négyen nevetkérezni akartak, de Judit egyetlen komoly tekintete elnémitá őket.

— Pedig ők is . . . — siránkozott Lidi.

— Nem igaz, nem igaz; rágalom! — zudult föl a pihés fészkek valamennyi szőke, barna lakója.

— Hiába tagadjátok? Ilyformán eltagadhatjátok azt is, hogy az égnek nincsenek csillagai, a virágnak nincsen kelyhe és a magasban járó madárnak nincsenek szárnyai?

Most minden sarokból előrontott a méltatlankodás. Nagyon a szívükön érintette őket ez a gyanúsítás s némelyiknek olyan piros lett az arca, mintha egy üveg merő piros tintával öntötték volna le.

— Csunya ármány, — hangzott föl minden oldalról a kifakadás. — Lidi azt hiszi, mi is olyanok vagyunk . . .

— Mint én, ugy-e azt akarjátok mondani? — pattant most föl Lidi. — Ugy van, olyan egyformák vagyunk, én, te, ő, mi, ti, ők . . . mind valamennyien.

És bugott a méltatlankodás negyven kis rab szívben, mint a hogy bugnak a menyország félrevert harangjai, mikor az angyalok veszekszenek. És amint ott a terem közepén heveskedtek, az árnyak az esti homályban úgy tüntek föl a falakon, mintha habléányok viaskodnának egymással.

Végre fölszólt Judit. Fehér arczczal fordult ismét a leányok felé.

A Vasárnapi Ujság Balázs Kálmánról.

A legtekintélyesebb magyar képes lap, az öreg Vasárnapi Ujság tegnapi száma érdekes cikket közöl a kilencz leghíresebb cigányprimásról, köztük Balázs Kálmánról, a ki debreczeni cigány és pár évtizeddel ezelőtt még debreczeni uraknak huzta nyirettyúje a bufelejtő nótákat.

A Vasárnapi Ujságból vesszük át a következő részletet:

Balázs Kálmán, a magyar cigányok nesztorja, tavaly óta „Eduard walesi herceg udvari zenésze” nevet visel és több évtizede, hogy az angol királyi udvarhoz jár zenélni. A következő epizódot mondja el: 1887-ben meghívást kapott Viktoria császárnétól, ki épen akkoriban 50 éves jubileumát ülte. Balázs játszott a Károlyi Alajos gróf által adott fényes magyar-bálon, melyen jelen volt az egész angol udvar.

Párnap mulva Viktoria királyné Windsorba vitette ki Balázs bandáját egy hétre ez alkalommal egy óriási menet élén Balázs muzsikált. A windsori kastély udvari estélyein résztvett Rudolf trónörökös is, ki ekkor ebéd után maga rendelte a nótákat. Balázs egész bizalmasan kérde:

— Parancsol-e királyi fenség *bihari Tisza-kortesnótát*?

— Azt ma ne huzd, Kálmán, felelé a trónörökös, ki a nyakát fogta át a cigánynak és „Ablakomban három cserép muskátli” régi gömöri palócnótát játszatta el. Balázs hazatérte alkalmával elmondotta Tisza Kálmánnak, ki nagyot nevetett rajta.

A most már elfeledett kitünő zenész világlámpa körútjában tizenkilenc érdemelet kapott kisebb-nagyobb fejedelmektől, kik valamennyiek irtak Balásznak egy külön emlékalbumába néhány hízelt sort, csak az a kár, hogy ezen nagybecsű album az érdemelettel együtt az 1879. párisi útja alkalmával elveszett a jeles cigányprimás nagy fájalmára.

S z i n h á z.

(P.) Szombaton Scribe színműve „*Lecouvreur Adriene*” került színre és pedig a mint előre látható volt, igen kis számu közönség előtt; a minek oka nem a darabban, hanem abban keresendő, hogy az előző napokon Küry Klára játszott. Ez már nálunk ugy szokás, hogy egy sikerült vendéjáték után mindég üres ház legyen.

Az előadás egyike volt a legjobbaknak, melyben az érdem oroszlánrésze mindenestre Szerény Gizellát (Lecouvreur) illeti, a kinek művészi játéka a legnagyobb mértékben kiérdemelte elismerésünket. Annyi bensőséggel, igaz érzéssel játszott, hogy ezt kellőleg méltatni alig lehet. Minden mozdulata gondos tanulmányra vallott, minden szava mély érzésről tanuskodott, szóval művészi alakítás volt ez a szó legnemesebb értelmében. Legnagyobb hatást csinált a 4-ik felvonásbeli szavallatával, s valamint az 5-ik felvonás végjelenetével. Élvezet volt nézni remek játékát s a közönség is hálásan tapsolta és sokszor hivta lámpák elé.

Kiss Irén (Bouillon hercegné) daczára, hogy az ő temperamentuma inkább a comical szerepekre utalja őt, ezen drámai szerepében is igen jól alakított. A szenvedélyes feltékeny nő jellemét hiven tüntette ki s hatalmas alakító tehetségét újra bebizonyította. Ő is sok megérdemelt tapsot és kihívást kapott.

Klenovits (Maurice) a szerelmes szász grófot szépen mutatta be s mindvégig kellő drámai erővel játszott.

Hevessy (Bouillon) a tudakos, de kissé ostoba férjet jó felfogással alakította, valamint *Tapolczay* (Chasenil) a sima és ravasz udvaronez abbét; kissé talán több jezsuitizmussal, mint kellett volna, de viszont kevésbé mutatta rossz lelkünek, mint a milyen valóságban volt.

Sándor Emil (Michonet) az alantas állásu, szerelmes színház rendezőt kellően alakította, jó felfogással, helyesen játszotta meg.

A többi kisebb szereplők is jók voltak. Tegnap — vasárnap este került színre a Tiszay-féle pályázaton dícséretet nyert népszínmű, de jobban mondva népdrama „*Margit története*” írta: Zombory Gyula.

Főhibája a darabnak, hogy maga a mese a „*Margit története*” nem előttiünk folyik le, hanem csak el van mondva. Magára a darabra kevés eselekmény esik; a dialógok itt-ott hosszuk, bár ugy ezen, mint a scenirozáson a rendező tolla már sokat segített. Most is van azonban benne két alak, mely bizvást kimeradhatna t. i. a jáger és leánya, felesleges epizódalak mindenik így a hogy van s csak akkor volna helyén, ha a nekik szánt komikum erősebb kifejezést nyerne.

Szerző a szinpadai hatás eszközeivel kevésbé ismerős, például nem volt gondja rá, hogy a felvonás-végek hatásosak legyenek, hogy csattanjanak. Legjobb a második felvonás, melyben a dráma tetőpontját éri el. Az első felvonás leggyengébb, a harmadik felvonást pedig — különösen a végjelenetnél meg kellene kurtítani s ugy átalakítani, hogy a csavargó leövetésével azonnal véget érjen.

A darabot, mely tisztességes sikert aratott, a közönség nagy érdeklődéssel nézte; a felvonásokközökben többször hivta a szerzőt lámpák elé.

K. Szerény Gizella (Margit) kitünő játékot produkált a sokat szenvedett szerető nő szerepében. Jó volt *Locsarekné* (Mezőné) is s ügyes játéka nagy derűtséget keltett.

Haday (László) indispozitíóval küzdött, egyébként játéka helyes volt.

Sándor Emil (csavargó) igen jól alakított s az elzülött ember jellemét kitünően domborította ki.

iff. Németh (Pista) sok derűtséget keltett jó alakításával s bebizonyította, hogy igen használható comicus.

A többiek is jók voltak, az előadás ki-elégítő.

— Ugyan ne bántsátok egymást és ne lamentáljatok, mondá komoly hangon. — Azt hiszitek esibém, nem tudom, hogy nem mindig matézisen töritek a fejetekeket. Tudom én, hogy mindnyájan sokat gondolkozunk a boldogságról. Mert mindnyájunknak egy vágyunk van és e vágyunknak bizony nem a paedagogiai magasztalás a célja, hanem egy iczi-piczi kis boldogság, egy iczi-piczi kis szerelem.

Majd elgondolkozva folytatta:

— Adhat-e a sors mindenikötöknek boldogságot? Nem tudom. De azt mondom, ha nem adhat, ne busuljátok el magatokat . . . Ti nem vagytok mind szépek, talán kellemesek és kedvesek sem, de leányok vagytok, fiatalok, szegények és olyan nagyon hiszékenyek. A színiiskola növendékei hódítanak a művészetükkel és a szépségükkel, tinektek pedig az értelmesség és a jóság legyen a fegyveretek. Az iskolás könyvekből is tudjátok, de hányszor emlegette Soror Immaculata is, hogy nem szép arcz kell a boldogsághoz, hanem értelmes lélek.

— Mit tud a boldogságról és a szerelemről Soror Immaculata, a ki apján és az öreg doktoron kívül még nem beszélt életében egyetlen férfival sem?

— Egyszer egy cigányleányból hercegnő lett, pedig nem tanult vegytant, — hangzott a harmadik ágy mögül egy szelid arcu leány szava.

Judit egy percze némaságba merült. A multjára gondolt, összezuzott boldogságára.

Szeretett, bizott, csalódott. Az ideálnak csak alakja volt az, mely megjelent

előtte, de egy éles szemű öreg ember, a derék páter Hilarius meggyőzte róla, hogy annak az embernek pokol van a lelke fenekén; pokol, mely hamar fölemésztene az ő mélyen érző szívet. . . Nehezen akarta ő ezt elhinni, pedig páter Hilarius igazmondó, szent férfiú volt. Olyan nehezen tudott hitelt adni a lelkésznek, hogy sok átvirrasztott éjszaka, sok átsirdogált nappal telt el, míg megírta azt a levelet, amit páter Hilarius tollba diktált neki:

Tudta ön, vagy nem tudta, — így szólt a levél — hogy a boldogságnak föltételei vannak? Tudta ön, vagy nem tudta, hogy a föltételek kettőknél hiányzanak? Tudja ön azt, hogy akiknél a föltételek hiányzanak, azoknak sulyos kövekkel vagyon kirakva az élet útja. Én féltém önt és féltém magamat e kövektől, amelyek olyan nagy erőt igényelnek, holott mi oly gyöngék vagyunk. . . Külön külön, ha talán boldogok nem is leszünk, de boldogulni fogunk. . . De én imádkozni fogok, hogy ön ne csak boldogulhasson, de érje el magát a boldogságot is. . .

Igy irt egykoron Judit, és ahogy ezt, könyökére támasztván fehér arczát elgondolja, hálával emlékezik vissza páter Hilariusra, kinek tanácsára idemenekült e falak közé, ahol most társnőit oltalmazza az érzésektől, melyek annyira esznek és annyi fájalmat okozhatnak. Megigazitván tehát homlokára csuszamlott haját, olyan esőndesen, mintha álomból ébredne, így kezdé:

— No, igen, a cigányleány. Az aki-

ből hercegnő lett. De hiszen a hercegek azok sok mindent megengedhetnek maguknak. A mese elmondja, hogy a herceg egybekelt a nem hozzávaló műveletlen cigányleánnyal, nem mondja el, vajjon megvénültek-e együtt. De legyen ugy, hogy a herceg igazán szerette a cigányleányt. Hiszen a szerelem annyi-féle, ahány szív van a világon. A cigányleánynak ebben a házasságban egyetlen feladata volt, megőrizni feltünő szépségét teljes épségében.

De a mi életünk sorsa más. A mi életünk sorsa legtöbbször a lemondás.

A leányok kételkedve, szomoruan néztek egymásra.

Es még a késő éjszaka is a fülükbe esengett ez a szó:

— Lemondani. Lemondani.

A közelgő éjszaka szétaradó sötétségében lassankint eltűntek az alakok. Judit is nyugodni ment. Az asztalról fölemelte a lámpát, de mielőtt az éjjeli szekrényre tette volna, végig nézett társnőin. Drága volt a szívének valamennyi. És elgondolván mindeneket, nem tudott bu nélkül gondolni azokra, amiket nekik beszélt. Érezte, hogy nagyon is kegyetlen dolgokat mondott nekik az életről, szánni kezdte őket és könyezet, de saját tépett szívére gondolván, lassankint megnyugodott, s amíg a tüket szedegette ki a hajából, azt suttogta magában:

— Jól van így, jobb lesz így. . .

Most lefeküdt. A párnákat néhányszor eligazgata a feje alatt, de nem tudott aludni. Lapozgatni kezdett a bibliában s im kihullott belőle egy levél. A mai pos-

Mulatságok.

A gazdász-bál.

Ez már aztán valódi gentry-bál volt. Feszélytelen jó kedv, szép asszonyok és leányok, udvarias rendezők és csárdás kivilágos kivraddig. Ez volt az estély jellege. A Magyar testvérek jó kedvvel húzták a talp alá valót, a souper-csárdást legalább huszszor meg kellett ujrázniok. A hölgyek táncrendje csinos celluloid könyvecskét ábrázolt a gazdászok rendezési jelvényével, négy levelű lóherével díszítve. A négyeseket 60 pár tánczolta.

Jelen voltak: Széll Farkasné, Kölesey Sándorné, Szalay Józsefné, Miskolezy Jenőné, Balogh Imréné, dr. Józsa Andrásné (Nyíregyháza), Bekény Péterné, Klobusiczky Istvánné, Szentpáli Béné, Kölesey Szentpáli Anna (Marmarosból), Békéssy Lászlóné, Kerpely Kálmáné, Király Ferenczné, Görgey Vinczené, Végh Gyuláné, Losonezy Álmosné, Antal százasosné, Jankovics Sándorné, Harsányi Sándorné, Budaházy Albertné, Miklós Gyuláné, Naszády Ivánné, Steinfeld Mihályné, Mayer Emilné, Rothschnek Emilné, Öreg Jánosné, Szücs Mihályné, Szücs Kálmáné, Szabó Sománé, Szikszay Lajosné, dr. Bruckner Ernőné, Sporzon Pálné, Faragó Miklósné, Kiss Béláné (Nagy-Károly), Laszsgallner Károlyné, Unger Gusztávné, Erietz Ernőné, Steinacker Sándorné, Juhász Józsefné, Wimmer Józsefné, Weisz Gyuláné.

Leányok: Széll Marianne, Békéssy Berta, Kölesey Hedvig, Buttykay Ida, Bekény Juliska, Draveczky Bella (Gálos-Petri), Draveczky Lilla (Székelyhid), Lestyán Irma (Székelyhid), Bassó Mariska (Kassa), Kovássy Erzsike (Ebes), Jozsa Andra (Nyíregyháza), R. Nagy Ilonka (Szatmár), Tóth Bella (Félegyháza), Holitser Emma (Budapest), Ujfalussy Matild és Málvin, Miskolezy Etelka, Király Ilona és Irén, Öreg Ilona, Szikszay Irén, Tóby Pepi és Róza, Geréby Mariska, Görgei Ferike, Losonezy Margit, Fényes Sarolta, Jankovich Elza, Harsányi Emma, Antal Margit és Böske, Erietz nővérek, Unger Margit és Luiza, Laszsgallner nővérek, Szücs Viola, Steinacker Viola, Juhász Izabella és Iluska, Rothschnek Róza,

tával érkezett, véletlenül a Lidi kezébe jutott s mivel megismerte a borítékon a férfi kézírását, röstelte átadni Juditnak azt a levelet, a melyet egy férfi irt s begyűrte a bibliába.

Judit a borítékon megismerte az írást. Az a rossz irta.

Az irta, a kit egyszer szeretett, de a kit most megvet, mint oly embert, a kinek az ő szerelme csak érdekes regény volt. És mégis oly sietősen bontotta föl a borítékot, hogy beletépett a levélbe. Vajjon mit írhat? Csak néhány sor volt a levél:

„A sors ellen nem tudtam harcolni s ön félt követni engem az élet durva küzdelmeibe, azért azt mondtam, örökre elhagyom önt. Jobb így, ha másképp nem lehet. De hátha másképp is lehet. Üzenje meg kérem, ha mint páter Hilárius mondja, ha azon súlyos kövekkel, melyekkel az élet utja vagyon kirakva: diadalmasan megbirkóztam, visszatérhetek-e még a szeretetembe?”

Juditnak átázott a szeme, mire elővasta a levelet. Könyei végig peregték halovány arcán. És, a ki imént lemondásról prédikált a leányoknak, most diadalmasan lobogtatta feje fölött a levelet, mint valami fehér galambot, a mely boldogságot sévárgó szívével reszketve visszazárnyal a szerelem hónapja s szerette volna felköltöni, felsikoltani ifjú társnőit: megmondani nekik, hogy sohase mondjanak le, mert ime ő sem tud felajteni, ő sem tud lemondani...

Fraucies Elza, Faragó Margit, Elek Anna, Weiss Mária és Mayer Olga.

Az utolsó csárdás épen pont hat óraker végződött és a számos szép leányka, örömmel fog a gazdász bálra visszaemlékezni.

K—J.

*** Az Iparos-kör bálja.** A Bika disztermében tegnap megint kigyultak a csillárok. Az iparos-kör tartotta ott farsangi mulatságát, mely ezuttal is, mint minden évben hagyományos jó sikerrel zajlott le. Városunk társadalmának egyik legtekintélyesebb eleme, az intelligens iparosvilág találkozott e bálon és mulatott fesztelem magyaros jókedvvel kivilágos virradtig. Megjelentek ott: Dégenfeld József gróf főispán, dr. Király Ferencz orsz. képviselő Szabó Kálmán nagykereskedő, kamarai elnök, Serly Ede, Rösler Richárd az iparoskör elnökei, Márk Endre stb.

Az első négyest 180 pár tánczolta, az is bizonyítja, hogy az iparoskör bálja a legsikerültebbek közül való.

Jelenvoltak Leányok: Karakas Irma, Czerék Erzsike, Kun Juliska, Széchy Juliska, Imre Emilia, Szekeres Erzsike és Róza, Király Erzsike, Molnár Juliska és Mariska, Müller Erzsike, Órsi Róza, Albert Róza, Csinovitz Róza, Szigethy Juliska, Kállai Mariska, Telki Esztike, Debreczeni Esztike, Balázs Esztike, Szücs Róza, Szabó Róza, Katona Julia, Katona Esztike, Tóth Etelka, Csontó Emilia, Forizs Katalin, Gyarmathy Róza, Kis Margit, Kiss Juliska, Szendrei Juliska, Kelemen Juliska, Salánki Rózsika, Békéssi Juliska, Békéssi Zsuzsika, Szendrei Esztike, Nagy Róza, Róza Erzsike, Krizsek Mariska, Küllös Zsuzsika, Friedvalzky Gizella, Szabó Anna, Ormós Esztike, Surina Gizella, Nagy Esztike, Nagy Mariska, Korpási nővérek, Szabó Juliska, Szabó Ida, Kalitzky Emma, Katona nővérek, Debreczeni Esztike, Ács Emma, Nagy Gizella, Lőrincz Anna, Csikes nővérek, Cseresznyés Mariska, Mentzel Pepi, Lehótzky Mariska, Nebauer Ilona, Radetzky nővérek, Diószegi Mariska, Luteránszky Gizella, Viola Irén, Kormos Emma, Sári nővérek, Novák Margit, Törő Karolin, Konez Vilma, Aczél Mariska.

Asszonyok: Karakas Józsefné, Czerék Károlyné, Furman Lajosné, Kun Sándorné, Szekeres Andrásné, Kozma Jánosné, Dékány Istvánné, Kállai Istvánné, Debreczeni Ferenczné, Szücs Józsefné, Furman Gézáné, Danisovszky Györgyné, Molnár Józsefné, Herméliné, Balázs Jánosné, Tóth Györgyné, Katona Mihályné, Biczó Gyuláné, Horváth Jánosné, Szabó Józsefné, Nagy Mihályné, Kiss Imréné, Kovács Lajosné, Kelemen Józsefné, Szendrey Istvánné, Nagy Lajosné, Róza Albertné, Kovács Sándorné, Varga Lajosné, Náday Rezsóné, Küllös Imréné, Ormós Károlyné, Balogh Mihályné, Erdős Béláné, Piresy Károlyné, Szabó Gáborné, Surina Mihályné, Molnár Ambrusné, Reichlerné, Szabó Lajosné, Szabó Gyuláné, Nagy Józsefné, Kaliczky Józsefné, Katona Antalné, Ács Imréné, Nagy Józsefné, Csikes Ferenczné, Debreczeni Jánosné, özv. Bódiné, Neubauer Jánosné, Radetzky Józsefné, Bánóczy Lajosné, Tóth Gyuláné, Riesz Heinrichné, Kormos Mihályné, Hágger Jánosné, Sári Mihályné, Gáll Józsefné, Möricz Bertalanné, Novákné, Keckés Sándorné, Weisz Jánosné, Törő Imréné, Horváth Andrásné, Konez Sándorné, Atzél Józsefné, Lám Sándorné, Fényes Györgyné, Porciás Jánosné.

A talp alá valót Veres Tóni elsőrangú zenekara húzta, ki már valósággal megérdemli, hogy „elsőrangú”-nak nevezzük, a mennyiben tűzzel játszott táncdarabjaira nemesak hogy a legjobb kedvvel tánczolt a fiatalság, de igen sokszor meg is tapsolta.

NAPI HIREK.

— **Küldöttség Mitrovics Gyulához.** A debreczeni ev. ref. egyház ujonnan választott lelkészét Mitrovics Gyulát, a presbiterium nevében tekintélyes küldöttség hívja meg S.-Patakról állomása elfoglalására. E küldöttség e héten, csütörtökön utazik Patakra s tagjai lesznek: **Dicsöffy József** lelkész, **Szinay Gyula** orsz. képviselő, a gazdasági bizottság elnöke vezetés alatt **Joo István** középiskolai felügyelő, **Tóth Sámuel** hittanár, egyházkerületi főjegyző, **Somogyi Pál** tanár, egyházi főjegyző, **L. Nagy Bálint Öry** Mihály, **Némethy Sándor** birtokosok, presbiterek. A küldöttséghez önként vállalkozók is csatlakozhatnak. A ref. egyházi életben rendezői szokás szerint az új lelkész Szent-György napkor vagy Szent-Mihály napkor foglalja el az ujonnan választott lelképásztor állomását. — Mitrovics Gyula azonban ezt hamarabb is megteheti s mint értesülünk, meg is teszi, mert már e hónapban Debreczenbe jön **Dicsöffy József** lelkészhez intézett magánlevele szerint, miután a pataki kollégium a most kezdődő másik félévi tanfolyamra gondoskodhatik helyettesítéséről. — Mitrovics tehát beköszöntő egyházi beszédét, mely elé méltán kétszeres érdeklődéssel tekintenek a debreczeniek, igen rövid idő múlva megtarthatja, még pedig nagy valószínűség szerint a nagytemplomban prédikál először.

— **Debreczeni körök a millenniumi diszmenetben.** Az ezredéves történeti felvonulás végrehajtó bizottsága lelkes hangú felhívást bocsátott ki, melyben pártolásra hívja fel az összes magán- és társasköröket. Ezeket a felhívásokat ma kapják meg a debreczeni körök is. Egyben arra is kéri őket, hogy hassanak közre az íránt, hogy tagjaik közül minél számosabban vegyenek részt a történelmi diszmenetben. Bejelentések a rendező bizottsághoz (József-kör 31 b. szám) intézendők. A felhívást előkelő művészeink irták alá s reméljük hogy annak foganatja lesz.

— **A Csokonai-kör pénteki felolvasó-ülésén,** ugy értesülünk, megint érdekes előadásokat fogunk hallani. Dr. **Nagy Zsigmond** főiskolai tanár *Séla a római katalombában* ezimen az őskeresztység művészetét és szokásait fogja ismertetni. A *Szép Ilonka* című melodráma szövegét **Karácsony Ottilia** k. a. felső leányiskolai tanárnő szavalja, zongorán kíséri **Unger Luiza** k. a.; **Unger Gusztáv** kir. táblai bíró leánya. **Zalai Márk** keresk. akadémiai tanár *Nők az egyetemen* ezimen Wlassics rendelete óta nagyon szakavatottá vált nőkérdésről fog értekezni. Az előadások a kollegium disztermében lesznek. Dr. **Bartha Bélát** betegsége gátolja bejelentett és érdeklődéssel várt előadásának (A szociálizmusról) megtartásában.

— **A fölmentett tankerületi igazgató.** A múlt év elején országszerte nagy fel-tűnést keltett a Békéssy Gyula kir. tanácsos tankerületi főigazgató ellen megindított vizsgálat, a kit az ő hivatali szolgálja az Emkének eljárója, az öngyilkossá lett **Némethy Károly** hátrahagyott följegyzéseiben azzal a súlyos váddal terhelt, hogy az Emke beszédett pénzeit tőle kölcsön kérte és még akkor sem fizette vissza, mikor már Némethynek be kellett volna azokkal számolni. Emiatt aztán Némethy öngyilkossá lett. A debreczeni kir. törvény-szék a sikkasztás büntetében részességgel

terhelt Békéssy Gyula ellen megkezdett előnyomozatot a kir. ügyészség indítványára, miután büntethető esekelmény tényálladéka megállapítható nem volt, megszüntette. Azonban az összes iratokat a jelen végzés jogerőre emelkedése, illetve a folyamatban lévő sajtópör után a közoktatásügyi miniszterhez felterjesztetni határozta.

— **Vasuti ülések.** Szombaton és vasárnap két Debreczenben székelő helyi érdekű vasut részvénytársaság igazgatósága tartott ülést. Szombaton a debreczen-nánási vasut r. társaság direktoriuma ülésezett, melyen folyó ügyeken kívül főként azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy az ügykezelés tekintetében milyen változásokat eszközöljön. Vasárnap a debreczen-derecskélai vasut igazgatósága tárgyalta folyó ügyeket és hallgatta meg a végrehajtó bizottság jelentését, az építési vállalattal való leszámolás ügyében.

— **Bankett az új állomástörök tiszteletére.** A vasuti állomás tisztikara, ugyancsak az üzletvezetőség hivatalnokai szombaton este bankettet rendeztek *Bóczán Elemér*, a debreczeni új állomástörök tiszteletére, amelyet az étteremmé átalakított másodosztályú váróteremben tartottak meg. A banketten *Dobieczy Sándor*, üzletvezető köszöntötte fel *Bóczán Elemért*, a ki lelkiismeretes és buzgó működésével méltán érdemelte ki a debreczeni állomás főnökségét. *Kugler Mihály* felügyelő és *Szigemeth Károly* h. üzletvezető hasonló értelemben üdvözölték az ünnepeltet, a mely üdvözlésekre *Bóczán Elemér* megilletődéssel felelt. A toasztoknak nem volt vége-hossza s a vasutiak pompás zene mellett a késő éjteli órákig ünnepelték az új állomástörököt.

— **Jégünnepély.** Valóságos népvándorlás indult meg tegnap a „Margit“-fürdő felé, hol *Szikszay Gyula* fényes jégünnepélyt rendezett. Az idő kissé meglanyhult, de ez kárt épen nem tett az ünnepély sikerében. A közönség egészen ellepte egy a jégpályát, mint annak környékét, a tribünöket és a meleg csarnokokat. A versenyekre csekély számmal jelentkeztek, csaknem egészen becsúgyó fürge diákok. Az ünnepélyt katonazene nyitotta meg. A bizottság, melynek tagjai voltak *Szikszay Gyula*, *Medve Zoltán dr.*, *Benzdék Sándor* vivőmester, *Publig Ernő* tüzoltó h. parancsnok, *Lovász János* bankhivatalnok, *Kacsó Ferenc* bankhivatalnok és *Löv József* hírlapíró megállapították a verseny feltételeit s megkezdődtek az érdekesnek ígérkező versenyek. A versenydíjak kiosztása után a program legérdekesebb része következett: a jégkirálynő megválasztása. Öt krajczáros szavazó-lapokkal történt az alkotmányos aktus. Azokra kellett felírni, kit tart legméltóbbnak e megtisztelő névre. A bizottság összeszámolva a szavazati lapokat, jégkirálynőnek a beadott szavazati lapok alapján általános nagy többséggel *Békéssy Berta* kisasszonyt jelentette ki. A díjat egy remek kivitelű nagy piros bársony varrónézetet a bizottság a közönség éljenzése mellett adta át a bájos jégkirálynőnek. A bizottság ezután kiválasztotta a legügyesebben korcsolyázó hölgyeket a *Laszgallner* nővérek személyében, kiknek szintén a közönség éljenzése mellett nyújtotta át a díjat. A jutalom hasonló volt a jégkirálynőéhez, csak hogy kisebb kivitelben. — Az ünnepély legszebb részét a tűzijáték képezte. — *Emmerling Antal* fővárosi tűzijáték-mester rendezte a remek, szemképráztató tűzijáték ünnepélyt, melyet a közönség hangos tetszésnyilvánulások mellett nézett végig. *Emmerlingnek* is bőven kijutott az éljenekből. A közönség a tűzijáték bevégezése után mint a méhraj oszlott szét a jégpályán lámpionokkal felszerelve és szórakozott tovább az akkorára már keményre fagyott jégpályán. Gyönyörű látványt nyújtott a lámpionokkal korcsolyázók serege. Este 7 óra felé oszolni kezdett a közönség, 8 órakor pedig egészen elcsendesült a pálya.

Bobory György.

A debreczeni előkelő társaság egy kedvelt, városzerte ósmert alakja *Bobory György* nyugalmazott honvédhuzár ezredes fekszik gyertyák halványsárga fényében fürdő ravatalon. — A daliás katona teste összeroskadt a lassan élő kórtól, mely tüdőjét emésztette, mióta egy bolond kis ölomdarab keresztülfurta a tüdő egyik szárnyát. A megboldogult huzamosabb ideig volt ezredparancsnok a debreczeni 2. honvédhuzár ezrednek, csak három éve, hogy nyugalomba vonult. Ugy megszerette Debreczét, hogy azontul is állandó lakóhelyéül választotta. Tegnap este hunytó le szemét örök álomra. Ravatalánál könyező részvétellel állanak barátai, tisztelői. A családjával gyászjelentése így hangzik:

Özv. Szent-Tornyai *Bobory Györgyné* született *Graeff Gabriella* saját, mint gyermekei *Margit* és *György*, továbbá számos rokona nevében, mély fájdalommal tudatja méltóságos szent-tornyai *Bobory György* ur nyug. áll. m. kir. honvéd huzár ezredesnek, életének 56-ik és boldog házasságának 23-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme folyó hó 4-kén délután 2 óra 30 perczkor fog a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint, a Péterfia-utca Vecsey-házból örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise folyó hó 5-kén fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatni. Debreczen, 1896. február 2-án. A temetést *Dankó M.* rendezzi.

Telefon Budapest és Debreczen között.

Mint egyik nagyváradi lap értesül, a Budapest és Kolozsvár közötti telefon összeköttetést még az idén felépítik s akkor állami kezelésbe kerül a nagyváradi magántulajdont képező telefonvállalat is. Ezzel egyidejűleg Debreczen is bekapcsolják az országos telefon hálózatba az ő 200 telefon előfizetőivel együtt.

— **A Dorog debreczeni gör. kath. püspökség a tud. Akadémiában.** Mához egy hétre nagy érdekű felolvasás lesz az akadémia ülésén: *György Endre* fogja bemutatni *Farkas Lajos* h.-dorogi kapitányának a magyar mise érdekében kifejtett agitációját, — és ezzel kapcsolatosan értekezni fog a magyar gör. kath. püspökség történeti fejtegetéséről, és propagandájáról.

— **A párbaj ellen.** A debreczeni főiskola tanári kara mindazon joghallgatókat, szám szerint hetet, akik mostanában párbaj vétségbe estek, az iskolai törvények alapján a kollegiumból kiléptettek tekintint. Erről az igazgatóság értesítette is a párbajozott ifjakat, akik azonban a püspökhöz kegyelmi kérvényt adhatnak be.

— **Midőn a nagyközönség szives figyelmét** *Unghváry László* hírneves 121 holdas ezglédi gyümölcsfaiskolájának mai számunkban is megjelent hirdetésére felhívjuk: egyuttal jelezük azt is, hogy biztos tudomásunk szerint *Unghváry László*-féle gyümölcsfaiskola telep egyike a legmegbízhatóbb gyümölcsfaiskolákhoz, honnét hiteles faju, szép növésű, rendkívül gazdag gyökérzetű életerős esemetét és vadonozót, kitünően csomagolva, igen nagy mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni. Igen nagy előnye a faiskolának az is, hogy homokos talajon létesült, már pedig általános tudva van, hogy a homok talajból kikérülő esemete mindig jobban fogamzik, mint a nehéz, iszapos vagy agyagföldben nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbá még az is, hogy fajainak legnagyobb részét a leghitelesebb forrásból: *Bereczki Mátétól* szerzte be. *Unghváry László* kimerítő nagy árjegyzékét kívánalomra bárkinek is készséggel megküldi.

Városi és megyei hírek.

* **A főreáliskola városi segélye.** Debreczen város közönsége 9000 frt évi segélylyel járul az államotított főreáliskola fenntartásához. Ezt a segélyt, noha a költségvetésbe mindig fölvetta a városi közgyűlés, eddig sohse kérte az állam, csak most jutott eszébe, hogy ki kellene már utalványoztatni. Megis jött tegnap a fizetési meghagyás, még pedig az összes elmaradt és az ezután esedékessé váló összegekre nézve. E szerint a városnak fizetnie kell 1891. szeptember 1-től 1892. augusztus végéig eső járulék fejében 7875 frt, 1892 szeptember 1-től évente 9000 frt, vagyis a multa nézve négy egész évről és két évnegyedről összesen 39,375 frtot. Jövőre nézve pedig mindig negyedévenként előre kell kifizetni a részleteket a helybeli kir. adóhivatalnál.

* **Jóváhagyott telekvásárlás.** A belügyminiszter tegnap érkezett leiratával jóváhagyta azon közgyűlési határozatot, mely elrendelte, hogy a Csapókerben építendő ev. ref. iskola és községi gyermek menedékház céljaira 3477 □ öl terület magánosoktól □ ölenként 1 frt 50 krjával megvásároltassék.

* **Debreczen és a millennium.** E hónap 8-dikán, szombaton rendkívüli közgyűlésen fogja tárgyalni a törvényhatósági bizottság Debreczennek az ezredéves kiállításra s általában a millenniumi ünnepségeken való részvételét. Ezt a fontos ügyet ma délután a jog- és pénzügyi bizottság, holnap d. e. pedig a tanács teljes ülésben készíti elő a közgyűlésre. Ugy halljuk, hogy a tanács az ezredéves ünnepségek költségeire nagyobb összegű, például 30–40 ezer frt rendkívüli hitelt fog kérni a közgyűléstől, miután a folyó évi költségvetésben ezeken a ezimeken fölve 15 ezer forint előreláthatólag nem lesz elég, annyival kevésbbé, mert Debreczen nem maradhat ki sem a június 8-iki hódoló bandériumból, sem a szeptemberi történeti díszmenetből; és nem vonhatja ki magát a nyár folyamán Debreczét nagy számmal látogató idegenek, külföldi testületek vendégszerető fogadtatása alul sem.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Megbukott bankár.

Budapest, február 3. Földiák Gyula bankár megbukott. A bukás tetemes veszteséget okozott a Fonciere fővárosi banknak és üvegyár részvénytársaságnak. A bukás kínos feltűnést keltett a fővárosban, amennyiben Földiák bankháza a legjobb hirben állott üzleti körökben.

A t. Házból.

Budapest, február 3. Szász Károly a kolozvári színház támogatását sürgeti. — Ugyancsak e tételnél *Pázmándy határozati* javallatot nyújt be arra nézve, hogy a kormány utasítsa a vidéki színészek segélyezési ügyének támogatására. Madarász pártfogolja Szászt. *Perezcel* igéri, hogy az ország pénzügyi helyzetéhez mérten támogatni fogja a vidéki színészetet, de ebből a vidék színészei ne merítsenek tulságos reményeket.

A közegészségnél *Thaly Kálmán*, városunk országos képviselője hosszabb beszédében ajánlja a belügyminiszter figyelmébe a közegészségügy javítását. Ehez hasonló értelemben hozzájárulnak *Papp Samu*, *Balázs Antal*, *Issekutz Győző* és *Polónyi*.

Az átiérő Boris.

Budapest, február 3. Sófiából jelentik, hogy *Stoilor* miniszterelnök értesítése szerint a fejedelem beleegyezett *Boris* hercegnek az orthodox hitre való átiérésébe.

Irodalom — művészet.

Hít, remény és szeretet könyve. Irta:

Csiky Lajos.

A vallásos iratokat kiadó és terjesztő „Tract Society“ nemzetközi nagy vállalat immár negyedik kiadásban teszi közzé Csiky Lajos szép imakönyvét, a „Hít, remény és szeretet könyvét“, amely több mint 600 négy 8-ad oldalra terjedő, diszes kiállítású munkának ára vászon kötéssel 1 frt 20 kr.

Magyar irodalmunkban szinte páratlan olesőség, valamint ritkaság számba megy, hogy 11 év alatt négy kiadást érjen és 23000 példányban terjedjen szét egy komoly magyar mű. Ez maga a legkedvezőbb bírálat főiskolai lelkészünk és theol. tanárunk jelen munkájafelől; azért csak vázlatos ismertetésére szorítkozunk és azzal ajánljuk a szép imakönyvet prot. olvasóink figyelmébe.

Nemzeti fajjellegünkhöz és a „magyar vallás“ lelkületéhez képest nemcsak az éghöz buzgón felszálló imádságokat, hanem eszméltető, a hívő lelket áhitatra vezérlő elmélkedéseket is nyújt minden alkalomra a szerző; ez imakönyvének legjellemzőbb sajátossága és legkiválóbb előnye. Mind az elmélkedések, mind az imák puritán bibliai alapon szerkesztvék, szentírási idézetekkel teltek, ihlettel és mély vallásos hittel, szép magyaros nyelvben vannak megírva. A könyv tulajdonképi szövegét 6 levél előzi meg: az ősi jó szokásnak megfelelő „Családi emléklapok“, a családban előforduló születések, keresztelések, házasságok és halálozások, valamint a családi különféle emléknepok följegyzésére.

Igy kísérnek a bölesőtől a koporsóig az elmélkedések és imádságok is, minden ünnepi és családi alkalomra találó hangot adván a keresztyén áhitatnak, sőt a hétköznapi s az élet különböző foglalkozásai és viszonyai is utat nyitnak a buzgó lélek fölszárnyalására gondviselő „miatyánkhoz.“ Kiváló gondot és gyengédséget tanúsít szerző a jó reményben lévő asszonyok, a betegek és haldoklók lelki-szükségének elmélkedésekben, imákban és rövidke szép fohászokadásokban kielégítésére; fölemelő és megnyugtatók a taníthatatlan hit s buzgó megnyilatkozásai.

Az erkölcsi betegekről, a bünösként már e földön is lakoló rabokról szintén gondoskodik a lelki vigaszt és megigazulást nyújtó imakönyv. De itt a töredelmes bünbánathoz több előkészítés, több elmélkedés lenne szükséges. A szerző maga is fogházi lelkész: gondolja el azoknak a raboknak lelki elhagyatottságát, kik (legtöbb helyen) nem részesülnek közvetlen és állandó lelki gondozásban. Ezek számára nyújtson több vigaszt, biztosítson igaz megtérést: írjon külön, rövid és egyszerű elmélkedésekkel, imákkal és fohászokadásokkal „Vigasztalás és megigazulás könyvét.“

Petőfi és Prielle Kornélia.

A nemzeti színház nagy művésznője: Prielle Kornélia a „Művészeti Lap“-ban remniszczeniákat közöl Petőfiről. Legujabban a következőket írja a nagy művésznő:

— Szeretném még lehető röviden elmondani, — ugymond a művésznő, — miként voltam én egy pillanatig *Petőfiné*. Ugyanezen év október első napjaiban utazott a debreczeni színtársulat téli helyére, Nagy-Beeskerekre. Nagy ut volt az akkor. Vasutak nem léteztek, de annál irtózatosabb őszi sártenger, melyben az álmosdi szekeres gazda apró lovai gázoltak. *Debreczenből* kiindulva, az első éj *Almosdon* töltöttük.

A kilencedik nap estéjén érkezünk Nagy-Szalontára, a hol egy utszéli korezmába szálltunk.

A mint reggel kijöttem, első volt, a ki szemembe tünt, a kapufélfához támaszkodó Dávid, ki mereven a távolba bámult és vászontokba bujtatott gitárját két lecsüngő kezébe tartotta.

Hát maga ezen a helyen aludt az éjjel? — kiáltám neki.

— Igen, itt vagyok hajnal óta, mióta az eső megszűnt. Nézem, keresem, vajon melyik házfödél lehet olyan szerencsés Arany János fölé borulhatni.

— A' bizony isten, hiszen Szalontán vagyunk. Jaj, hogy szeretném őt látni.

— Hát még én! — mondja Dávid.

Nem kellett ismételnem, készen voltunk a menetelre.

Többszöri kérdezősködés után, sok kutyaharcz között, a jegyzői lakhoz értünk, melynek tornáczáról két férfi csodálkozó arcát láttuk felénk bámulni.

Az udvaron egy befogott, bőrs fedelű kocsii állott.

— Itt a határozó percz Dávid, ki mondja a beköszöntőt?

— Jaj nekem, érzem, hogy nem leszek képes beszélni, a hang a torkomon akad.

— No hát beszélék én!

Közeledtünk. A két férfi még jobban bámult.

— Kérem itt lakik Arany János?

— Én vagyok, — szolt az egyik. — Mitetszik?

Ránéztem Dávidra. Most nekem fogott el a hangom, előlépett tehát ő és egy szuszra elmondta:

— Mi itt utazunk át a debreczeni színtársulattal, ez Kornélia kisasszony, én Csöngői Dávid vagyok és csak látni akartuk jó uramat.

— Ni, ni, az ám, de hogyan is nem ismertem föl rögtön Nellikét? szolt közbe a másik férfi? Ismer-e? Sárossy Gyula vagyok, Pesten létemkor találkoztunk néhányszor. Hát honnan jönnek ily sárosan és gyalog?

— A városszéli fogadóból — felelém, — mindjárt jönnek a szekerek is.

— Hát nem marad itt mára? kérdé Sárossy. — ez esetben ugyan csak sajnálnók, hogy épen indulóban vagyunk, a feleségem is itt van.

— Tessék, tessék bejönni — mondá Arany János, előttünk az ajtót felnyitva, — ott vannak az asszonyok. — Feleség: kit hozok? — kiáltott be a szobába.

Reggelire terített asztal előtt ült két nő egy divánon: szembe fordulva egymásnak. A megszólításra az egyik felugrik, kitarja felém karjait és elkiáltja magát: *Petőfiné!*

Ez Arany Jánosné volt. Mindnyájan különbözőképpen voltunk meglepetve, míg végre kisült hogy én csak Kornélia vagyok . . .

De azért így is részesültem szives fogadtatásban, felséges reggeliben és eljöttömkor egy édes, barátságos csókban bucsuzól.

A dolog megoldása pedig az, hogy *Petőfi* épen azon napokban élte mézesheiteit Koltón gróf Teleki Sándor vendégszerető kastélyában, és miután azt írta onnan: „Édes Jankám, első utam hozzátok lesz, megmutatom imádot kis feleségemet.“ Aranyék mindennap várták őket . . .

1848-ban, a szabadságharcz, az eszmék lángoló évében, ugy november vége, vagy december elején, a debreczeni ref. nagy templom előtti tér ama bizonyos három szál deszkajárdáján lépdelttem, melyet már a mai ifjuság nem látott; de a mely nekünk akkor a korzót képviselte. Jó volt az különösen azoknak a kik párosával szerettek sétálni, mert a harmadik hivatlan nem csatlakozhattott hozzájuk. Hanem talán nem a legkellemetesebb volt olyanokra nézve, kik örömet kikerülték egymást.

Én ugyan nem ezt éreztem, mikor mintegy 35 lépésnyi távolban hirtelen felismertem *Petőfi* honvédfőhadnagyit öltözetben.

Ő aligha nem ugy gondolkozott, mert mikor engem magyar főköttömmel meglátott, komoran, köszönés nélkül haladt el mellettem.

Ez különös, — gondolám, — hiszen azért hü lehet valaki élettársához, ha „jó napot“ kíván is régibb álmai tárgyának.

Visszanéztem utána. Ebben a pillanatban ő is hátra fordult — talán megbánta előbbi tettét — mindketten elmosolyogtuk magunkat, hozzám jött, ezt mondva!

— Fiam van! — s erre mit mondhattam volna mást, mint:

— Férjem van!

— Az Isten áldja édes Kornélia!

— Isten legyen önnel! — válaszolám.

És midőn kiszakítá magát a legnagyobb földi boldogság, egy szerető család ölelő karjai közül a legszentebb czélért: a hazáért küzdeni; midőn eldobott a férfieletet megjutalmazható, széppé tehető minden eszközt: hirt, dicsőséget, ünnepeletést, s csak a szenvedő, boldogtalan hazát ölelte keblére; s midőn e magasztos küzdelemben elbukott, megsemmisült — vajjon vele volt-e az Isten? — Vele!

Egy megzavart férj.

— Alkalmi cikkekly. —

Pikáns kis történetke kering a főváros polgári körében. A City egyik előkelő áruházának utazója csinos, kedves kis asszonykát nevez magáénak. A fiatal hölgyecske bajor, rózsás orcácskájá van, ama bizonyos esabító gödröcskékkkel, melyek a szép iránt lelkesedő férfiaknak lángra lobbantják a szívet. X. asszonynak piczi piros szája, korál ajkai, gyöngyfogsora, tüzes fekete szemének perzselő tekintete, kékbe játszó fekete haja, melynek dus fürtei csak nehezen engedelmoskednek a legujabb fésülési divatnak, első sorban pedig élénk, vidám kedélye, a legkívánatosabb asszonyok egyikévé teszik őt. Lehet-e esodálni, ha X. ur az ő élete párját oly forró szerelemmel veszi körül, a mely mellett a megboldogult *Romeó* érzelmei ugyancsak eltörpülnek s tény az, hogy a kereskedelmi utazó ur, kinek évi jövedelme neki és feleségének együtt nyugodt és gondnélküli polgári megélhetést biztosított, attól a naptól kezdve, hogy megnősült a világ legboldogabb emberének képzelte magát, csak egyetlen körülmény keserítette meg X. ur életét, az t. i. hogy az évnek jelentékeny részét otthonától távol, üzleti utazással kellett eltöltenie. Bizott ugyan nevének becsületes jellemében, akinek ragaszkodásáról meg volt győződve, azonban, bizony senkisem szolgálhatja ki őrizetlen kincsét embertársai vágyakozó tekintetének sem.

X. ur tehát hosszú utazásain legyőzhetetlen féltékenységet hordott magával és mindenkor könnyebben lélegzett fel, valahányszor több havi távollét után kedves kis feleségét baj nélkül ragyogó szépségében, újból karjai közé szoríthatta . . . Egy hete lehet, hogy X. ur csaknem négy havi távollét után hirtelen toppant belakásába. Az ő rosz *Helénje* ugyanis már egy hete nem adott hírt magáról és a féltékenységnak szívében alvó gonosz szellemi, egyszer csak fölébredtek és rendkívül megkínózták. Nem tudott uralkodni magán és egy szép órában váratlanul, minden híradás nélkül megjelent. És attól, a mit a kapuba látott, visszahökken. Egy társzeker állott ott megrakva az ő butoraival, melyeket idegen emberek rakosgattak. Felrohant lakásába. Ragyogó szépségben mosolyogva, a meglepetés minden jele nélkül lépett eléje felesége, a kinek füleiben két mogyoró nagyságu boton ragyogott és a kinek Junói tekintetét drága pongyola takarta. Megdöbbenve nézte hol a feleségét, hol meg a gyönyörű faragványu drága butorokat, melyek a megnagyobbított lakásban már el voltak helyezve, lába csaknem elsüppedt a drága smyonra szőnyegben, megrémült arcát a magas velencei tükörben pillantja meg és kétségbeesésébe haját tépve kiált az asszonynak: „Honnan e változás, beszélj!“ „Egy kis meglepetés számodra, éde-

Irodalom — művészet.

Hít, remény és szeretet könyve. Irta:
Csiky Lajos.

A vallásos iratokat kiadó és terjesztő „Tract Society” nemzetközi nagy vállalat immár negyedik kiadásban teszi közzé Csiky Lajos szép imakönyvét, a „Hít, remény és szeretet könyvét”, amely több mint 600 négy 8-ad oldalra terjedő, diszes kiállítású munkának ára vászon kötéssel 1 frt 20 kr.

Magyar irodalmunkban szinte páratlan olesőség, valamint ritkaság-számba megy, hogy 11 év alatt négy kiadást érjen és 23000 példányban terjedjen szét egy komoly magyar mű. Ez maga a legkedvezőbb bírálat főiskolai lelkészünk és theol. tanárunk jelen munkájá felől; azért csak vázlatos ismertetésére szorítokunk és azzal ajánljuk a szép imakönyvet prot. olvasóink figyelmébe.

Nemzeti fajjellegünkhöz és a „magyar vallás” lelkületéhez képest nemcsak az éhez buzgón felszálló imádságokat, hanem eszméltető, a hívő lelket áhitatra vezérlő elmélkedéseket is nyújt minden alkalomra a szerző; ez imakönyvének legjellemzőbb sajátja és legkiválóbb előnye. Mind az elmélkedések, mind az imák puritán bibliai alapon szerkesztvők, szentírás idézetekkel teltek, ihlettel és mély vallásos hittel, szép magyaros nyelvben vannak megírva. A könyv tulajdonképi szövegét 6 velin levél előzi meg: az ősi jó szokásnak megfelelő „Családi emléklapok”, a családban előforduló születések, keresztelések, házasságok és halálozások, valamint a családi különféle emléknapi följegyzésére.

Igy kísérnek a bölcsőtől a koporsóig az elmélkedések és imádságok is, minden ünnepi és családi alkalomra találó hangot adván a keresztyén áhitatnak, sőt a hétköznapi és élet különböző foglalkozásai és viszonyai is utat nyitnak a buzgó lélek fölszámnyalására gondviselő „miatyánkhhoz.” Kiváló gondot és gyengédséget tanusít szerző a jó reményben lévő asszonyok, a betegek és haldoklók lelki-szükségének elmélkedésekben, imákban és rövidke szép fohászokodásokban kielégítésére; fölemelő és megnyugtatók a tántoríthatlan hit s buzgó megnyilatkozásai.

Az erkölcsi betegekről, a bünösként már e földön is lakoló rabokról szintén gondoskodik a lelki vigaszt és megigazulást nyújtó imakönyv. De itt a töredelmes bünbánathoz több előkészítés, több elmélkedés lenne szükséges. A szerző maga is fogházi lelkész: gondolja el azoknak a raboknak lelki elhagyatottságát, kik (legtöbb helyen) nem részesülnek közvetlen és állandó lelki gondozásban. Ezek számára nyújtson több vigaszt, biztosítson igaz megtérést: írjon külön, rövid és egyszerű elmélkedésekkel, imákkal és fohászokodásokkal „Vigasztalás és megigazulás könyvét.”

Petőfi és Prielle Kornélia.

A nemzeti színház nagy művésznője: Prielle Kornélia a „Művészeti Lap”-ban remniszczeniákat közöl Petőfiről. Legujabban a következőket írja a nagy művésznő:

— Szeretném még lehető röviden elmondani, — ugymond a művésznő, — miként voltam én egy pillanattig *Petőfné*. Ugyanezen év október első napjaiban utazott a debreczeni színtársulat téli helyére, Nagy-Beeskerekre. Nagy ut volt az akkor. Vasutak nem léteztek, de annál irtózatossabb őszi sártenger, melyben az álmódi szekeres gazda apró lovai gázoltak. *Debreczenből* kiindulva, az első éjt *Almosdon* töltöttük.

A kilencedik nap estéjén érkeztünk Nagy-Szalontára, a hol egy utszéli korezmába szálltunk.

A mint reggel kijöttem, első volt, a ki szemembe tünt, a kapufélfához támaszkodó Dávid, ki mereven a távolba bámult és vászontokba bújtatott gitárját két lecsüngő kezébe tartotta.

Hát maga ezen a helyen aludt az éjjel? — kiáltám neki.

— Igen, itt vagyok hajnal óta, mióta az eső megszűnt. Nézem, keresem, vajon melyik házfűdél lehet olyan szerencsés Arany János fölé borulhatni.

— A' bizony isten, hiszen Szalontán vagyunk. Jaj, hogy szeretném őt látni.

— Hát még én! — mondja Dávid.

Nem kellett ismételnem, készen voltunk a menetelre.

Többszöri kérdezősködés után, sok kutya-harez között, a jegyzői lakhoz értünk, melynek tornáczáról két férfi csodálkozó arczát láttuk felénk bámulni.

Az udvaron egy befogott, bőrs fedelű kocsi állott.

— Itt a határozó percz Dávid, ki mondja a beköszöntőt?

— Jaj nekem, érzem, hogy nem leszek képes beszélni, a hang a torkomon akad.

— No hát beszéljek én!

Közeleedtünk. A két férfi még jobban bámult.

— Kérem itt lakik Arany János?

— Én vagyok, — szólt az egyik. — Mitetszik?

Ránéztem Dávidra. Most nekem fogyott el a hangom, előlépett tehát ő és egy szuszra elmondta:

— Mi itt utazunk át a debreczeni színtársulattal, ez Kornélia kisasszony, én Csöngői Dávid vagyok és csak látni akartuk jó uramat.

— Ni, ni, az ám, de hogyan is nem ismerem föl rögtön Nellikét? szölt közbe a másik férfi? Ismer-e? Sárossy Gyula vagyok. Pesten létemkor találkoztunk néhányszor. Hát honnan jönnek ily sárosan és gyalog?

— A városszéli fogadóból — felelém, — mindjárt jönnek a szekerek is.

— Hát nem marad itt mára? kérdé Sárossy. — ez esetben ugyan csak sajnálnók, hogy épen indulóban vagyunk, a feleségem is itt van.

— Tessék, tessék bejönni — mondá Arany János, előttünk az ajtót felnyitva, — ott vannak az asszonyok. — Feleség: kit hozok? — kiáltott be a szobába.

Reggelire terített asztal előtt ült két nő egy divánon: szembe fordulva egymásnak. A megszólításra az egyik felugrik, kitarja felém karjait és elkiáltja magát: *Petőfiné!*

Ez Arany Jánosné volt. Mindnyájan különbözőképpen voltunk meglepetve, míg végre kisült hogy én csak Kornélia vagyok...

De azért így is részesültem szíves fogadtatásban, felséges reggeliben és eljöttömkor egy édes, barátságos csókban bucsuzól.

A dolog megoldása pedig az, hogy Petőfi épen azon napokban élte mézesheteit Koltón gróf Teleki Sándor vendégszerető kastélyában, és miután azt írta onnan: „Édes Jankám, első utam hozzátok lesz, megmutatom imádott kis feleségemet.” Aranyék mindennap várták őket...

1848-ban, a szabadságharez, az eszmék lángoló évében, ugy november vége, vagy december elején, a debreczeni ref. nagy templom előtti tér ama bizonyos három szál deszkajárdáján lépdeltem, melyet már a mai ifjuság nem látott; de a mely nekünk akkor a korzót képviselte. Jó volt az különösen azoknak a kik párosával szerettek sétálni, mert a harmadik hivatlan nem csatlakozhattott hozzájuk. Hanem talán nem a legkellemetesebb volt olyanokra nézve, kik örömet kikerülték egymást.

Én ugyan nem ezt éreztem, mikor mintegy 35 lépésnyi távolban hirtelen felismertem Petőfit honvédfőhadnagy öltözetben.

Ő aligha nem úgy gondolkozott, mert mikor engem magyar főköntömmel meglátott, komoran, köszönés nélkül haladt el melletttem.

Ez különös, — gondolám, — hiszen azért hü lehet valaki élettársához, ha „jó napot” kíván is régibb álmai tárgyának.

Visszanéztem utánna. Ebben a pillanatban ő is hátra fordult — talán megbánta előbbi tettét — mindketten elmosolyogtuk magunkat, hozzám jött, ezt mondvá!

— Fiam van! — s erre mit mondhattam volna mást, mint:

— Férjem van!

— Az Isten áldja édes Kornélia!

— Isten legyen önnel! — válaszolám.

És midőn kiszakítá magát a legnagyobb földi boldogság, egy szerető család ölelő karjai közül a legszentebb czélért: a hazáért küzdeni; midőn eldobott a férfifélet megjutalmazható, széppé tehető minden eszközt: hirt, dicsőséget, ünnepeltetést, s csak a szenvedő, boldogtalan hazát ölelte keblére; s midőn e magasztos küzdelemben elbukott, megsemmisült — vajjon vele volt-e az Isten? — Vele!

Egy megzavart férj.

— Alkalmi czikkely. —

Pikáns kis történetke kering a főváros polgári körében. A City egyik előkelő áruházának utazója esinos, kedves kis asszonykát nevez magáénak. A fiatal leggyeskednek bajos, rózsás orozácskaja van, ama bizonyos csabító gödröcskéekkel, melyek a szép iránt lelkesedő férfiaknak lángra lobbantják a szívet. X. asszonynak piczi piros szája, korál ajkai, gyöngyfogsora, tüzes fekete szemének perzselő tekintete, kékbe játszó fekete haja, melynek dus fürtei csak nehezen engedelmesszerek a legujabb fésülési divatnak, első sorban pedig élénk, vidám kedélye, a legkivánatosabb asszonyok egyikévé teszik őt. Lehet-e csodálni, ha X. ur az ő élete párját oly forró szerelemmel veszi körül, a mely mellett a megboldogult Rómeó érzelmei ugyancsak eltörpülnek s tény az, hogy a kereskedelmi utazó ur, kinek évi jövedelme neki és feleségének együtt nyugodt es gond nélkül polgári megélhetést biztosított, attól a naptól kezdve, hogy megnősült a világ legboldogabb emberének képzelte magát, csak egyetlen körülmény keserítette meg X. ur életét, az t. i. hogy az évek jelentékeny részét otthonától távol, üzleti utazással kellett eltöltenie. Bizott ugyan nevének becsületes jellemében, akinek ragaszkodásáról meg volt győződve, azonban, bizony senkisémet szolgáltatja ki őrizetlen kincsét embertársai vágyakozó tekintetének sem.

X. ur tehát hosszú utazásain leggyőzhetően féltékenységet hordott magával és mindenkor könnyebben lélegzett fel, valahányszor több havi távollét után kedves kis feleségét baj nélkül ragyogó szépségében, újból karjai közé szoríthatta... Egy hete lehet, hogy X. ur csaknem négy havi távollét után hirtelen toppant belakásába. Az ő rosz Helénje ugyanis már egy hete nem adott hírt magáról és a féltékenységnak szívében alvó gonosz szelmei, egyszer csak fölbredtek és rendkívül megkínózták. Nem tudott uralkodni magán és egy szép órában váratlanul, minden híradás nélkül megjelent. És attól, a mit a kapuba látott, visszahökent. Egy társzeker állott ott megrakva az ő butoraival, melyeket idegen emberek rakosgattak. Felrohant lakásába. Ragyogó szépségben mosolyogva, a meglepetés minden jele nélkül lépett eléje felesége, a kinek füleiben két mogoró nagyságu boton ragyogott és a kinek Junói tekintetét drága pongyola takarta. Megdöbbenve nézte hol a feleségét, hol meg a gyönyörű faragványu drága butorokat, melyek a megnagyobbított lakásban már el voltak helyezve, lába csaknem elsüppedt a drága smyonra szőnyegben, megrémült arczát a magas velencei tükörben pillantja meg és kétségbeesésébe haját tépve kiált az asszonyra: „Homnan e változás, beszélj!” „Egy kis meglepetés számodra, éde-

sem!” „Találk...
férfj elroh...
és elmon...
tudni arr...
engem m...
vatja a sz...
okát. „Fé...
megindul...
Önt assz...
a szép as...
férjem m...
uj butoro...
róla, hog...
megnyert...
egy csap...
engedhet...
Csak biz...
biztosítha...
lem”. X...
gével, m...
egyedül...
tálysorsj...
nyerni le...
latlan fél...

Debre

De...
is az or...
esetben...
fejleszté...
vámterít...
azt felté...
megis a...
ségének...
logikája...
vámSORO...
Nem...
sági ér...
Ausztriá...
lemonda...
azon biz...
iparának...
tencziáj...
gazdasá...
terület...
védelmi...
nyerster...
idegen...
képen e...
szükség...
legoleső...
De...
keresked...
mérlegü...
san pas...
ben akt...
Ausztriá...
35 milli...
ben ár...
földdel...
s összfe...
milliót...
adatokb...
is azt í...
ményeit...
lehet ha...
Atte...
pénzügy...
kvóta k...
rámutat...
intézmén...
oly mér...
vetett k...
hagyni...
An...
felállítás...
turális...
csátkoz...
kevesbb...
egész lá...
nek tart...
lentésér...
Magyar...
rinti ár...
vámterít...
lett bru...
levonás...
számítjá

sem! „Honnan e kincsek”? ismétlé a férj. „Találd ki!” „Kitaláltam, kitaláltam!”... a férj elrohant hazulról, egyenesen az ügyvédhez és elmondta a tényállást. „Nem akarok többé tudni arról a kigyóró, a ki hiu vagyoneért engem megcsalt!” Az ügyvéd magához hivatta a szép asszonyt és tudakolja a változás okát. „Férje felhatalmazott engem a válóper megindítására, könnyelmű életmóddal vádolja Önt asszonyom”. Ezüst kacagással felel erre a szép asszony: „Kedves ügyvéd ur, az én férjem meg van bolondulva. Ugy látszik az új butorok zavarták meg. De hát tehetek én róla, hogy a legutolsó osztályorsjátéknál megnyertem az egyik főnyereményt? Így egy csapásra gazdag asszony lettem és megengedhetek magamnak egy külön lakást is. Csak bizza kérem a válóper elintézését reám, biztosíthatom, férjem uram kibékül majd velem”. X. ur tényleg ki is békült az ő feleségével, mindazonáltal kijelenti, hogy többé egyedül utra nem megy és óv mindenkit osztályorsjegyek vásárlásától, mert azokkal nyerni lehet és mert ő igen restelte indokolatlan féltékenységét.

Debreczen és a kereskedelmi vámszövetség.

(Folytatás.)

De ha kizárólagos birtokában lenne is az ország ezen eszköznek, még az esetben is nehezen sikerülne az iparfejlesztés kívánt mérvű fokozását a közös vámterület fenntartása mellett elérni, mert azt feltétlenül megnehezítené vagy éppen megakadályozná Ausztria ipari fejlettségének túlsúlya; így tehát e helyzetnek logikája sem lehet más, mint a közbenső vámsorompók felállítására.

Nem más a helyzet a tisztán gazdasági érdekek szempontjából sem, mert Ausztriának, mint iparállamnak lehetetlen lemondani a magyar agrár érdekek javára azon biztosítékról, melyet a védelmi vámok iparának s azzal együtt anyagi ekzisztenciájának nyújtanak; Magyarország gazdasági érdekeinek pedig a közös vámterület mellett csak az felel meg, ha a védelmi vámok egy tekintélyes része a nyereségtermények kivételének érdekében az idegen államoknak nyújtandó ekvivalens képen elejtetnék s az ország iparezikkbeli szükségleteit ott szerezhetné be, ahol azok legolcsóbban beszerezhetők.

De hasonló helyzettel találkozunk a kereskedelmi viszonyok tekintetében is; mérlegünk Ausztriával szemben folytonosan passzív, míg a vámkülfölddel szemben aktív. Így kereskedelmi mérlegünk Ausztriával szemben 1894-ben — (minus) 35 millió forint volt, míg ugyanazon évben áruforgalmunk többlete a vámkülfölddel szemben 51 millió forintba rugott s összforgalmunk mérlege + (plusz) 16 milliót tett. A védvámoknak ezen számadatokban nyilvánuló kedvezőtlen hatása is azt igazolja, hogy áruforgalmunk eredményeit a közös vámterület mellett nem lehet hazán javára biztosítani.

Áttérve már most a közös vámterület pénzügyi oldalára s ezzel kapcsolatosan a kvóta kérdésére, mindenekelőtt arra kell rámutatnunk, hogy a közös vámterületi intézmény Magyarországnak e tekintetben oly mérvű károsodásával jár, melyet a felvetett kérdés elbírálásánál figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Anélkül, hogy a közbenső vámvonal felállításának esetére vonatkozó konjunkturális feltevésekbe és indokolásokba bocsátkoznánk és anélkül, hogy a többé-kevésbé megbízható statisztikai adatok egész láncolatát itt felsorolni szükségesnek tartanánk, röviden csak annak kijelentésére szorítokozunk, hogy azok, kik Magyarországot vámjövedelmét az ezidőszerinti áruforgalmi viszonyok és a fennálló vámtételek alapján külön vámterület mellett bruttó 80—90 millió, s a kiadások levonásával netto 60—70 millió forintba számítják, hogy azok véleményünk szerint

helyes uton járnak s megközelítik számitásaikkal a remélhető eredményt.

Ha már most szembe állítjuk ezen komoly számitáson alapuló adatokkal Magyarországot részesedését a közös vámjövedelemből, mely évenként és átlagban a közös vámterület összes tiszta jövedelmét képező 50 millió forintból a kvóta 30%-os aránya szerint csak 15 millió forint, — úgy nyilvánvalóvá válik, hogy Magyarországnak mekkora pénzügyi áldozatába kerül a közös vámterület fenntartása.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

A ki boldog volt.

Irtá: Mork E. 20.

Fordította: Popper Dező.

Csak akkor lélegzett fel szabadabban, midőn egy vakító fényű villám cikázott keresztül a sűrű fellegeken, mit hatalmas dörgés követett, melynek viszhangját a hegyek kísértetiesen adták vissza. Borzító gyorsasággal közeledett a fenyegető vihar, míg azután óriási zápor hullott az égből, mely egész éjjel tartózkodhatlanul tartott.

Nagy sokára azután mégis lecsukódtak szempillái, de rendkívül nyughatatlan álma volt és újabb kínzó gondolatok fogták elő a másik nap reggelén szívét, de akkor minden személyes kívánságának és fájdalomának véget kellett szakítani, mert egy hirtelen közbejött gondolat, mely egy drága életről szólt, el kellett mindennek nemulni. A bárót félholtan hozták haza a vadászatról, nagy láza volt és teljesen eszméletlenül feküdt ágyában.

A kísérők jelentették, hogy a báró természetellenesen fel volt izgatva, vig és jókedélyű lett; csak egy viharos éjszakán, mely éjjelt egy pásztoroknyhóban töltött, találták meg halvány arczezal és teste remegett, fázott. Az orvos heves meghülésről szólt, gyuladásról — és komoly arczezal vonogatta vállait.

Hetelig tartott a nyaralóban ez a kísérteties esendőség, melyet egy súlyos betegség szokott maga körül terjeszteni. Senki sem szólt egy hangos szót; félénk léptekkel és szomorú arczezal mentek a eselések a szobákon keresztül. Az orvos megjelenése az egyedüli megszakitója a hangulatnak, az ő arczkifejezése adja a jó vagy rossz kedvet.

Rueda naponta kérdeztette, sőt sokszor maga is átalment, hogy a beteg léteiről tudakozódjon és szolgálatait felajánlja. Matild szemei most sötéten pillantottak reá. A nagy, kifejezhetlen vágy, melyet egy hét óta ez iránt az ember iránt érzett, most hirtelen egészen megváltozott. Azt gondolta magában, hogy atyja csak azért távozott el a háztól akkor, mert szabadulni akart abból az otthonból, hol a ház urnője olyan komor arczezal jár kel és bántotta még az a gondolat is, hogy talán nem tudta atyjának elég nyugodtá tenni otthonát, nem tudott gyermeki kötelességének eleget tenni.

Csak erőszakkal engedte Juliát beteg atyja ágyához, kit folyton csak ő akart ápolni; könnyörgő szemekkel nézte beteg atyja arcját. Ha az orvos jött, szokása, vagyis kötelessége ellenére tovább maradt a beteg ágyánál, csak hogy a szép, haloványarczu leány szeméibe tekinthessen, ki fáradhatatlanul ott volt mellette. És végre, hetek mulva egy napon könyező szemekkel szoritotta meg az orvos kezét, a ki előzőleg ezen szavakat intézte hozzá:

— Matild kisasszony, kedves atyja tul van a veszélyen, ő élni fog!

Csak lassankint ádták tudtára környezetnek a báró egészségének jobbra fordultát és hogy betegségének rossz következménye lett, ugyanis bal karja béna maradt. Látszólag türelemmel és odaadás-

sal viselte sorsát; de egyszer mégis, midőn azt hitte, hogy nincs körülötte senki, Matild hallotta, a mint gyötrelmesen felsóhajtott és látta, hogy elszántságában megragadta lecsüngő bal karját és teljes erejéből magához szoritotta, mintha új életet akart volna bele önteni.

Ezen bepillantása Matildnak atyja lelkébe, majd hogy meg nem hasította szívét.

— Oh, atyám — mondá őt körülölelve. — Hadd magad vigasztalni leányod szeretetétől! Szentül ígérem, hogy nem lesz más gondolatom, mint te, kedves atyám! Bal kezed akarok neked lenni és soha sem foglak itt hagyni!

A báró gyengén megszimogatta leánya széke fürteit, kissé meg volt lepődve ezen elragadott szenvedélytől, mit sohasem sejtett, hogy gyermekében lakozik.

— Szegény gyermek — mondá meghatottan — En sokkal jobb sorsot kívántam neked! De viseljük azt a mit a jó Isten reánk mért!

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* **A gazdaközönség figyelmébe.** A mennyiben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága azt a sajnálatos tapasztalást tette, hogy a gazdakörökben a hazai eredetű nagyobb gazdasági gépek, különösen a eséplőgépek és locomobilok, — szemben az ily külföldi, főleg angol gyártmányokkal, — nem terjednek még oly mérvben, miként azt gazdasági szempontból méltán várni lehetne, ellenkezőleg azok elterjedése tekintetében, daczára szerkezeti szilárdságuknak, elismert használhatóságuknak és a külföldieket mindenben elérő, sőt azokat sok tekintetben felülmuló kitünőségüknek, valamint méltányosan megszabott eladási árúknak, sajnos pangás, sőt némi aggályos hátramaradás is észlelhető, — folyó hó 13-án 64,680. sz. a. kelt magas leiratával elrendelni méltóztatott, hogy a gazdaközönség figyelmeztessék, miszerint gépszükségletüket a hazai gépgyáros cégeknek, illetve a magy. kir. államvasutak gépgyáránál szerezzék be annál is inkább, mert a külföldi gyári cégek, melyek hazánkban fióktelepeket, azaz csak műhelyeket létesítettek, műhelyeikben új gépeket nem gyártanak, hanem kizárólagosan csak gépjavitásokkal foglalkoznak és így ezek által eladott gépek hazai eredetűeknek nem is tekintethők és ha mégis ilyenek gyanánt ajánlatnak, úgy az csak a jogosulatlan verseny következményeként a vevőközönség félrevezetése czéljából történik. Debreczen, 1896. január hó 26-án. A kereskedelmi és iparkamara.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 101. sz. Páratlan bérlet 101. sz.

Ma, hétfőn, 1896. február 3-án

Margit története.

Népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Zombory Gyula. Dalai egy részét irta s rendezte: Alberti István. (Rendező: Hevessy G.)

Holnap, kedden, 1896. február 4-én

páros bérletben:

Csárli nénye.

Bohózat 3 felvonásban.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1895. október hó 1-től. —

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
	este 10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾	délután 3 ó. 48 p.
minden kedden	délben 12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 16 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	este 8 ó. — p.
	éjjel 3 ó. 06 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé	este 8 ó. 06 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	délután 4 ó. 02 p.
	reggel 5 ó. 48 p.
H.-Büszörmény—Bü 1- Sz.-Mihály felé	m. á. v.-től vásártérről 6 ó. 04 p.
	m. á. v.-től délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről 4 ó. 10 p.
Füzes-Abony felé	m. á. v.-től reggel 5 ó. — p.
	vásártérről 5 ó. 13 p.
Óhat—Köcs—Polgár felé	m. á. v.-től d. u. 4 ó. 12 p.
	vásártérről 4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé r. 8. ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.	

Debreczenbe érkezik.

Budapest—Nagyvárad felől	délután 3 ó. 47 p.
" " (gyorsvonat)	este 7 ó. 09 p.
	éjjel 2 ó. 40 p.
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reggel 7 ó. 41 p.
Csak P.-Ladánytól	reggel 4 ó. 55 p.
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel 7 ó. 50 p.
" "	délután 12 ó. 16 p.
" "	este 10 ó. 16 p.
Csak Szatmártól	este 7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől	reggel 8 ó. 07 p.
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli 12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől	este 7 ó. 40 p.
	reggel 8 ó. 09 p.
B.-Szt.-Mihály— H.-Büszörmény felől	m. á. v.-hoz vásártérről 8 ó. 17 p.
	este 8 ó. 35 p.
	m. á. v.-hoz 6 ó. 44 p.
F.-Abony felől vásártérről	délután 5 ó. 21 p.
	m. á. v.-hoz 5 ó. 30 p.
Óhat—Köcs—Polgár felől vásártérről	reggel 7 ó. 50 p.
	m. á. v.-hoz 8 ó. — p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3. ó. 18 p.	

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.

198 ki
1896.

Árverési hirdetmény.

Egy drb. 3 éves piros pej, kancza, jegytelen, — Egy drb. 2 éves, sárga, pej, szijált hátú, jobb hátulsó lába is kesely, bélyegtelen, bitangásból fölfogott esikóra a törvényes határidőn belül igény nem jelentetvén, ezen ingóság árverés útján 1896-ik évi február hó 15. napján d. e. 9 órakor a városgazdai hivatal udvarán árverés útján el fog adatni.

Debreczen, 1896-ik évi január hó 28. napján.

Kálmánczhelyi
mezőrendőr-kapitány.

Szabó Lajos Fiai

czég

tudatja a n. é. közönséggel, hogy a farsangra nagy választékban érkeztek raktárra a 92-17-1

legujabb —<

Farsangi divat-

→ czikkek :

színes selymek, luszterek, világos színű divatszövetek, legyek, szalagok, keztük.

181 tkv.
1896

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv Nánási Lajosné végrehajthatónak, Csonka Andrásné végrehajtást szenvedő elleni 110 frt tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő, a debreczeni 5768 szíjtvben A + I alatt fekvő, 867 hrsza. beltelkes házra az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben az árverést 1034 frtban ezennel megállapított kikéltési árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1896. évi április hó 14 ik napján d. u. 3 órakor ezen kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 103 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikéltött kezéhez letenni, — avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a

biróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1896. évi január hó 9-ik napján.

Nagy Károly
kir. t.-széki bíró.

90-1-1

**Üveg-,
porcellán-, lámpa-
és háztartási cikkek,**
**china-ezüst-,
bronz-, majolika-,
disz- és ajándéktárgyakat**
nagy választékban

legjutányosabb gyári árak mellett
ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Árjegyzékek kívánatra bementve. 46-50-4

Öszibarackfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: 103 legkitünőbb fajban, mintegy 80,000 drb. Csemeték árai: az 1-2 éves gazdag gyökerű, életerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.

Nagyban	100 drb. 40 kros csemete 1 vagy 100 fajban 38 frt.)	1 " 100 " 36 " }	100-an
árak.	500 " 40 " " 1 " 100 " 32 " }	1 " 100 " 30 " }	könt.

Igen nagy készlet van a következő fajokból: (melyekben a kitünőbbnél kitünőbb korai amerikai fajok nagyrészt bent foglaltak) Amsden, Beatrix, Egresi-féle duránczi, Gros-s Mignone hatve, Grosse Mignone t-rdve, Gyümölcskertek királynője, Honevvel, Korai Sándor, I. Lipót, Lord Palmerston, (egyenlő a Saint Joséval), Matilka díjazottja, Mezőkomáromi duránczi, Olga királynő, Precoce de Canada River's korai Rothe may de Brig, Szép örnő, S őzi duránczi, Valparaiso, Venu- emléje, Vezzerle-féle korai duránczi, Waterloo, Wilder, Württemberg király stb stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

a83-6-1